

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egész évre 8 ftl. — Félévre 4 ftl. — Negyedévre 2 ftl.
Szeptanáltnak egész évre 6 ftl. — Félévre 3 ftl. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 ftl.

Felolós szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Megjelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.
Szerkesztőség: Gromon- és Zrinyi-utca sarkán.
Kiadóhivatal: Csendes-utca TOTH-féle ház.

A delegációk.

A monarchia országos bizottságaihoz Ő Felsőge június 10-én a következő beszédet intézte:

„Hű ragaszkodásuk kifejezését szívélyes megelégedéssel fogadom.

Azon kevés hónap alatt, mióta Önöket körömben látam, az európai helyzetben lényeges változás nem állott be.

Vilmos német császár Ő felsége — régi barátom és szövetségese — kimúlása mély gyászszal töltötte el szívemet. Megnyugvásomra szolgál, hogy Frigyes császár Ő felségével nem kevésbé bensős viszony köt össze, mely a szomszéd birodalmak közt fennálló baráti és békefrigynek a legteljesebben megfelel.

Monarchiánknak a külhatalmakhoz való viszonya folyton a legbarátságosabb jellegű viseli és — Európa számára a béke áldásai mog lettek óva.

Hogy kormányom mindamellett — határaink biztonságáról és véderőnk gyarapításáról való köteles gondoskodásból — jelentékeny hitelt kénytelen igénybe venni, annak oka főleg Európa politikai helyzetének tartós bizonytalanságában, valamint azon körülményben rejlik, hogy minden többi állam hadi erejének és harcoképességének folytonos fokozásán dolgozik. Az osztrák-magyar monarchia is — elhatározottan mutatkozván arra, hogy egyenrangú erővel és öröklött hazafisággal saját és az általános béke érdekeinek védelmére keljen. — ez által magasztos kötelességet teljesít és Isten segítségével ezentúl is képes lesz, netalán fenyegető veszélyeket elhárítani.

E viszonyokból hadügyi kormányomra azon feladat hárul, hogy katonai állásunk és harcoképességünk tökélesbítésének és gyarapításának munkájában hátra ne maradjon.

Hadügyi miniszterem ebbeli előterjesztéseit lelkiismeretesen vizsgálván, nem fogja önök figyelmét elkerülni, hogy azok monarchiánk pénzügyi helyzetének lehető számba vételével vannak szerkesztve.

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

A legelső szerelem.

Lányka, szíved rejtekében.
Hogyha kél a szerelem,
Rejtsd el titkon, rejsd el mélyen,
Meg ne tudja senki sem!
Majd jő egy perc, melyben érzed,
Hogy itt van a pillanat,
Melyben minden, minden érzet
Azt susogja! „most szabad!”
Akkor el ne titkold lányka,
Hogy egy érzet örök lánnya,
Ég szívedben szüntelen!
A legelső szerelem!

Bácskai Eldorádó.

— Humorisztiko-satyriko disputatio a szerző és kritikus között. —
(A kulai „Sport-egylet” méltatása tárgyában.)

Kritikus: Már aztán micsoda titulus az ott megint: „Bácskai Eldorádó”? Hiszen meg van írva Jeremiás profétának, — — — azaz parden, akarom mondani Szt. Pálnak a rómaiakhoz irt lelevelében, hogy Eldorádó a holdban van, hogy lehet az akkor Bácskában is.

Szerző: Igaz, hogy megvan írva, miszerint Eldorádó a holdban van, de nincs megírva, hogy hol, valamint, hogy az sínes kimutatva, hogy Bácskában egy ilyen holdog város ne létezhessenek . . .

Kritikus: Valaz, igaz, de hát hol van az a „Bácskai Eldorádó” és miben áll az a boldogság, mely őt e névre méltóvá teszi?

Szerző: Hohó kedves ur, ön egyszerre sokat is kíván. — Hát nem volt ön a minap közöttünk, ott „a csatorna mentén

Bosznia s Heregovina közigazgatási költségei a f. évben is ezen országok saját jövedelmeiben fogják teljes fődzetüket találni.

Azon meggyőződésben, hogy feladatuk megoldásának egész belátásukat és odadásukat fogják szentelni, működésüknek üdvös sikert óhajtók és mindnyájukat szívemből üdvözölöm.

A delegációk rendkívüli ülészakához intézett beszéd nem valami renkiüvi szenzációs. Diskrét hangon van tartva az egész. Óvatos mondataiból épen nem domborodik ki az újonnan kérendő katonai hitelnek szükségessége, mert az a mit a trónbeszéd mond, hogy t. i. „Európa politikai helyzetének tartós bizonytalansága” követeli a katonai készülődéseket fokozását, az teljesen illusoriussá válik akkor, ha „monarchiának a külhatalmakhoz való viszonya folyton a legbarátságosabb” — a mint az ugyanezak Ő felsége beszédében mondva van. Ám a monarchia népeinek többit kell a beszédből érteni, mint a mennyi ott mondatott. Hallottuk ugyanis, hogy a mi viszonyunk folyton a legbarátságosabb a külhatalmakhoz. — de az nem mondatott, hogy minden külhatalomhoz, valamint hogy azt se mondta senki, hogy a kérdéses külhatalmak, kivált a mi kedves orosz szomszédunk szintén óhajtja-e olyan barátságosnak tartani a helyzetet, mint a minő békés szándékai a monarchiának vannak.

Ha ilyes kommentárokat fűzünk a trónbeszédhez, akkor lesz csak megmagyarázható az a clausula, melyet a közös hadügyminiszter fűzött Ő felsége beszédéhez.

Bauer báró 47 millió rendkiüvi hitelt kér megint a delegációktól. (Megint mondjuk, mert hiszen csak tavaly kapott Byland Reidt 30 milliót.)

Valószínűleg meg is fogja kapni.

A monarchia népei nehéz időkben mindig készségeen vállaltak magukra nagy terheket, s az „ösi erény” most is bizonyára le fogja győzni az anyagi nehézségeket. Mindazonáltal figyelemre méltóak a két delegáció elnökeinek szavai. Az osztrák Smolka komoly hangon

utalt a terhek nagyságára s Ő Felsőgehez intézett hódolatteljes beszédében nem átalott kifejezést adni ama reményének, hogy bár ne állna be többé a hadügyi költségek fokozásainak ilyen szükségessége. A magyar Tisza Lajos pedig nem habozott bevallani, hogy huszonegy év óta a magyar delegátusok nem voltak még oly nehez helyzetben, mint most, midőn a nyomasztó pénzügyi helyzet, a közterhek alig elviselhető sulya, csaknem ellentétet támaszt honpolgári kötelességeink és anyagi állapotunk között.

Nem esoda felát, ha tudni szeretnők, hogy mire is kell a közös hadügyminiszternek az a tömérdek millió. Új ismétlőfegyverek, várépítésre, a hadállomány szaporítására nem ebből fognak költeni, mert arra való a 23 milliónyi, az idei budget-ba már fölvetett rendkiüvi költség.

A közös hadügyminiszter titkolja, hogy mire fogja elkölteni a 43 milliót. Pedig valószínű, hogy el fogja költeni, és ha az orosz háboru egyhamar ki nem tör vagy a helyzet nem változik consolidáltabbá, valószínű, hogy megint kérni fognak újabb milliókat.

Mindez pedig napnál világosabbá teszi, hogy a monarchia legvitálisabb érdekeinek, a pénzügyi kibonyolódásnak, a szellemi fejlődésnek, minden közzgazdasági és culturalis törekvésünknek háttérbe kell szorulniok a militarizmus, a „tisza katonai álláspont” előtt.

És ez a fegyveres békének leggonoszabb oldala.

A nemzet — bár nagy megerőltetések árán — még mindig eleget tett kötelességének, de ha továbbra sem változik a helyzet, akkor végre is tényé válik az, hogy nem a hadsereg áll fenn az államért, hanem megfordítva. Ennek pedig nem szabad így lennie.

Azért nem hisszük, hogy volna magyar hazafi a ki ne kívánna a dolgok stagnálásában valami fordulatot; természetesen a békés fordulat óhajtuk leginkább, de azért a háborútól sem ijedünk meg. Nem bizonyos ugyan hogy annyi millió árán tett már a hadügyi kormányzat annyit, hogy hadseregünk bátran kiállhat a sikra, de ha

mintegy 600 lépésnyi hosszúságban zsufolásig tömött sorokban?”

Kritikus: Miről beszél ön?

Szerző: No arról a sport-lázról, mely közöttünk kiütött, s a melynél fogva megalakult sport-egylet első világalépése oly remekül ütött ki.

Kritikus: Csakugyan ott voltam, nini, hogy erre nem gondoltam! Igaza van, ez a Kula valóságos Eldorádó! A szerkos, kátrányos ladikokban, mikor a Nagy-Oceánra bocsátkoztam, ezen első világalépésem valóban remekül ütött ki, hanem nekem ugyan beütött, azaz hogy a rubánnak azzal a kátránnyal, no meg aztán mikor a nagy világból megint a felvirágbokrétazott, koszorúzott s elkerített kisvilágba — a kivilágitott kikötőbe — akartam visszajutni.

Szerző: Ön úgy beszél itt, mintha csak maga a „Teleska” volna; talán abból tanulta, no engedelmek kérek, akkor on nem kritikus. Hogy beszélhet így? — mikor még két nappal ez-élt ott láttuk a csónakokat uszkálni a vízen egy rögtönzött karóhoz vagy fához kötve az ő fekete vagy fehér—piros metelenségükben és tegnap este már, — mily nagy változás!

Kritikus: Ej, ne tréfáljon! En minden dolgot a komoly oldalról szeretek megragadni.

Szerző: En is! S épen ezért állok önnel disputatióba mert arra vagyok kíváncsi, hogy hol fogja ön meg.

Kritikus: Mindenesetre igen szép lehetett volna pld. az egész ha már az elején át nem esaptak volna a komikumba: de egy választó közgyűlést tartani, anélkül, hogy legalább valami szabályt tettek volna közé, vagy legalább a „hivatott közeg” a tagok névsorát olvasta volna föl, hogy hát ezekből választhattak volna, hanem egyszerűen oda állni, hogy válasszanak elnököt! Ajánlom . . . urat! (éljen.) Válasszanak elnököt, ajánlom . . . öngnagságát! (éljen.) Válasszanak titkár, ajánlom . . . azaz hogy nem ajánlhatom mert hiszen azt a ezimet ön szeretném viselni. (éljen.) Válasszanak gazdát, ajánlom . . . urat! (éljen.) Válasszanak jegyzőt és szertárnokot, ajánlom . . . urat! (éljen.) — De hát minek a titkár meg a gazda, mikor van jegyző meg szertárnok még külön egy személyben?

Szerző: De hisz ön egész másról beszél, mint amiről kezdünk!

Kritikus: Hát ebből állt az egész. Ezután a rákóci nemzeti gyűlésnek módjára az Isten szabad ego alatt, de díszesen föllobogozott, felvirágbokrétazott, koszorúzott és elkerített helyen — a kikötő mellett megtartott közgyűlés után az elnök a bizodalmat megköszönve a gyűlést befejeztettek jelentette ki és a program többi pontjaira került a sor. — En ugyan nem ismerek rákóci nemzetet; de háta a „Teleska” mondja, felvirágbokrétaza.

Szerző: Ugyan ne legyen olyan szórzáhalóságát.

Kritikus: No ugyan szép szórzáhalóságát is, mikor az egész világról, meg egy rákóci nemzetről van szó, ugyan vastag szórzáal.

Író: Már megint szórzáhalóságát, hiszen ez csak olyan előjáték féle volt, ezután jött a java! De ha ön mindig a Teleskával bibelődik, akkor nem álja zavart; pedig azt mondta, hogy mindent a komoly oldalról szeret megragadni.

Kritikus: Igaz; és most is azt mondom, még pedig komolyan; hogy az egész csupa komikum volt. Hát mért nem ajánlott még a „hivatott közeg” egy elnököt, alelnököt, zászlótartót, csónakmestert, fővezést, alevezést, főkormányost, ellen-ört, vészfélfegyelőt, menteket stb. stb.? hiszen volt ott szalag elég, juttott volna még néhány ezimnek!

Író: Úgy? ! Önt hát az bántja, hogy nem kapott valami ezimet?

Kritikus: Korántsem! Hanem az, hogy ha már csinálunk valamit, legyen az, amennyire csak lehet, tökéletes.

Író: Nines igaza; mert ami ezután következett, az tökéletesen jó volt! A csónakok elnevezése és fölkoszontása. — — — „Minden egyes csónak után szünni nem akaró éljenek közt.”

Kritikus: Nem hallottam!

Író: Ne beszéljen! — Nyitotta volna ki a füleit! — „szállt be a patronus, miután a névtáblácskába az utolsó szöveget beverte csónakjába.”

Kritikus: Hová?

Író: Csónakjába!

még nem tett volna eleget, akkor jó lesz a hadi organizációnak úgy látszik titkon de mindenesetre lassan folyó munkáját kissé gyorsítani.

A delegációk ha már milliókat szavaznak meg, legalább stílusosak egy kissé a munkát. — tegyük legalább ez irányban hasznossá politikai tevékenységüket, a melyre a nagy Oxenskierna ha föltámadna, bizonyára azt mondaná, hogy a világot mégse kormányozzák kevés ésszel, hanem inkább sok pénzzel!

Hangulat.

A politikának meg van a maga tanulsága. Míg a közönséges életben e mondás: „barátom barátja az én barátom is, és barátom ellensége az én ellenségem is, — áll, addig a politikai életben gyakran előfordulhat, sőt örvendetes eseménynek tartják, hogy a barát ellenségével kellemes viszony tartatik fenn. A delegációk között levő megnyitására s ezzel a nyolcpolitikai tárgyalásokra való tekintettel érdekesnek tartja a „Pester Correspondenz“ e tekintetben egy kissé szelídített a hangulatot.

Tény, hogy mindent úgy a kormányok, mint a népek állhatatosan ragaszkodnak a világbeke fentartásának gondolatához és nemcsak a hármass szövetségben egyesült békehatárolás s azon államok, melyek a konkrét szövetséghez bár nem, de a szövetségesek tendenciájához szorosan simulnak, iparkodnak erősen és következetesen a statusquo-t fenntartani, hanem még azon államok és kormányok is, melyek égnék a vágytól a hatalmi rend és területi viszonyok jelen állapotát alaposan megváltoztatni. — saját keblükben a lángot elnyomni s aspirációikat elhalasztani törekednek azon reményben, hogy egy rövidebb vagy hosszabb jövőben sikerülhet nekik az óhajtott célokat gyilkos vérontás és saját állapotok koezaktatása nélkül, tranzakciók és kompromisszumok útján elérni.

Franciaország és Oroszország láthatóan fúradoznak a télen, az előkészület idején, melegen és buzgón ápolat háborus tendenciák következményeit most, midőn a hadviselésre legkedvezőbb évszak elérkezt, elhalasztani. A békeszövetség és barátai ezt csak helyeselhetik s ez csak buzdíthatja őket, hogy az eddigi magatartásban, notórius békeszövetséggel párosult szigorú erőfeszítést juttatva érvényre, — megmaradjanak, Németország, Ausztria-Magyarország és Olaszország folytatják, bár nehezebb áldozatokra ró rájuk, hadi felszerelésük lehető tökéletessé és felelősséget tételét és Anglia sem zárkózhatott el tovább annak felismerésétől, hogy nagy hatalmi méltósága s roppant terjedelmű birtokának integritása védelmi eszközökönél lényegesen emelést követeli. És mind ezen erőszaporító intézkedések minden egyes hatalom részéről nem csupán a saját ellenségnek szólnak, hanem a barát ellenségének is, még akkor is, ha ezzel tulajdonképpen s önmagára nézve valamelyik barátságos viszonyban állna. De nem csak katonai intézkedések, hanem más fajta eszközök és akciók segítségével is akartak az itt jelzett értelemben demonstrálni, a fennírt hangulatoknak kifejezést adni. Így a „Pester Correspondenz“ előtt éppenséggel bámulatosnak látszik, hogy az európai sajtó az ismert legújabb esetet, mely Budapestről kiindulva egész Európában oly nagy port vert fel,

mint egyedül álló, más egyidejű és szintén igen feltűnő incidensekkel minden összefüggésen kívül levő valamit fogta fel s tárgyalta.

A Tisza-Franciaország-féle „incidens“-sel párhuzamosan, mely tagadhatatlanul a megdöglő és heves chauvinizmushoz intőzt erősen intelmeként hatott, következményében a rend kormányzatának hasznos erősbülését idézte elő Franciaországban és végre az Ausztria-Magyarország és Franciaország közt minőségileg létezett rokonszenvedés inkább szilárdulására, mint lazultságát eredményezte; ezzel párhuzamosan ment végbe a legbátrabb politikai-gazdasági represszáliakkal való majdnem hivatalos fenyegetés Németország részéről Oroszország ellen, mely először felforralt a vért az oroszok ereiben, lassanként azonban azt eredményezte, hogy a czár trónra lépte óta a leghatározottabb békemanifestációt bocsátotta ki. Giers Caropians politikájával ismét teljes érvényre jutott és a fő-főschauvinista pénzügyminiszter, Wischnegradsky a Németországgal való egyetértés legbuzgóbb csatlósaként viselkedik. Mert Németország a velünk való benső szövetség dacára Oroszországhoz hű maradt, éppen mert minden hűség mellett német szövetségünk iránt a francia nemzet számára megőrizték őszinte rokonszenvedést, éppen ezért volt szabad, sőt kellett Ausztria-Magyarországnak Franciaországot, Németországnak Oroszországot lehető élesen figyelmeztetni arra, hogy a barátunk a barát ellenségével szemben, ha ő maga előtte rokonszenves is, bizonyos körülmények közt ellenáll, sőt esetleg még tetőlegesen visszautasítást is felépíthet kellene.

A ezzel el lett érve, az intelem meg lett érve, jó akaró utólag hasznosnak bizonyult a békére. A delegációk összejövetelének pillanatában uralkodó hangulat határozottan jobb, békésebb.

A kisednevelési kiállítás terveze.

A Mária-Dorothea-egyesület Budapesten 1889-ben országos jellegű s a tönkelt korszak el nem ért kisedek összes szükségleteire kiterjedő kisednevelési kiállítást rendez oly célból, hogy a művelt nagy közönségnek és különösen az anyáknak az okos kisednevelés és kisednevelés eszközeit lehetőleg szemléltethetőleg bemutassa s továbbá, hogy a kiállítással kapcsolatban az itt szerzett tapasztalatokat szakértők előadásai által megerősítse s minél tágabb körben elterjesse.

Maga a kiállítás öt csoportra oszlik.

I. Az egészséges kised ápolása.

Idé tartoznak: A kised élelmezése, Liebig-féle sürtött tej, gyermekliszt, mesterséges gyermekájszerek, különféle szoptató-üvegek, pólyák, bőlesek, rücsös ágycak, gyermek szék, testegyensúly, járáshoz fekvő üvegek, szellőztető és fűdőköszorúlékek, a kised egyszerű felkését és karondorozását feltűntető rajzok és minták. Ugyanígy mutatandók be a tejhalmazások, mérgek eszközök stb.

II. Az egészséges kised értelmi nevelése.

A hallás, látás és általában az érzékszervek fejlesztésére szolgáló eszközök, Gyermekjátékok, bábuk, bintalovak, karcsenyifára tehető ajándékok, képes könyvszekék, Próbél-féle eszközök, Minta-gyermekertek tervrajzai, ennek foglalkoztatási szerzői, kisedek kézi munkái.

III. A gyermek-betegségek.

Az egyes és gyermekbajokat, különösen fognóvást, torokgyököt, diphtériust, himlőt, továbbá a hát- és lábörblőseket fel-

tűntető rajzok, táblázatok és foszmiták. Öltő-szerek. Fertőtlenítő szerek, kisedmelegítő gépek. Testegyenest eszközök, Gyermek-kórházakra vonatkozó adatok, Gyermekhalandóságot kimutató táblák.

IV. A társadalom működése a kisedekért.

Kisedek javára állított közintézetek, bölcsődék, felnevelőházak, árvaházak stb. tervei s mintái, az egyes intézetek berendezése, nevelési módszerei, Gyermekparkok tervrajzai. A gyermek-érdekekben történt humanisztikus törekvések történeti s statisztikai adatai. Egyesületi évkönyvek. Az magyar irodalom kisedekre vonatkozó termékei.

V. A kisednevelés a multban s a külföldön.

A kised ápolása a multban, az ide vonatkozó irodalmi művek, képek és játékszeker kiállítás. Etnográfiai gyűjtemények kisedek játékaival, öltözeteivel a különféle nemzeteknél, különösen a vad és félművelt népeknél.

Az öt csoporton kívül esetleg különleges kiállítások is rendeztetnek, minők pl.

1. Minta gyermekszobák.

2. Kisedekért ábrázolt fényképek, olajfestmények s szobrok gyűjteménye.

3. Társas játékok gyakorlati bemutatása.

A kiállítással kapcsolatban hetenkint legalább kétszer orvosok és nevelők a kiállítás irodalmi bizottsága által megállapított sorrendben, de mindenkor a meghatározott helyen s időben népszerű előadásokat tartanak, melyeket gyanuz a bizottság a Mária Dorothea-egyesület nevében s számlájára „Anyák könyvtára“ cím alatt egyenkint is megszerezhető füzetekben kiad. A felolvasások korábbi a kiállítás egyes eszoptinjainak kritikai ismertetésén kívül más kisednevelés körébe vágó tárgyak is fölvetetnek minők pl. a következők:

1. Az anyák életrendszabályai a gyermek születése előtt és a szoptatás ideje alatt.

2. Tanulmányok és mérési eredmények a kisedek növekedéséről, testi gyarapodásáról s egyes testrészek arányairól.

3. A gyermekek életszeri s esimes öltöztetése.

4. Az anyák házi gyógyszerői és utmutatások az első segí segítségben.

5. Az anyák által való szoptatás előnye.

6. Darwin, Preyer és mások feljegyzései a kisedek szellemi fejlődésének fokozatairól.

7. Gyermekhumor.

8. A kisedek erkölcsi világa s annak fejlesztése.

9. Magyarországi nevelési viszonyai, kapcsolatban a gyermekhalandósággal, összehasonlítás más országokkal.

10. A magyar kisednevelési szakirodalom bírálata ismertetése.

11. Bűnösödő a siket-néma, vak stb. kisedekkel.

A Mária Dorothea-egyesület, mely a fent ismertetett kiállítást tervezi, 1885-ben alakult József főherceg ö fenségének leánya, Mária Dorothea védnöksége alatt. Az egyesület az összes magyarországi tanítással és neveléssel foglalkozó nők (tanítóknak, gyermekkertésznők, nyelv- és zongoramesternők, nevelők stb.) anyagi és szellemi érdekeinek előmozdítását és ezzel kapcsolatban a magyar nemzeti nevelési reformját tűzte ki feladatul.

Az egyesület eddigi működése örvendetes eredményeket mutathat fel. A tagok száma a 600-at meghaladja s alapítójele afíg három év alatt 30,000 Ft-ra emelkedett, mely összegnek fele részébe mintegy 25,000, adakozótól, főképp serdülo leánykák gyűjtéséből származik.

Az egyesület a tanítóknak anyagi érdekeinek előmozdítása vegott:

a) egy Budapest főváros által e célra felajánlott 1,000 Ft-öt meghaladó telken (melynek értéke fentemlíttet alapítóösszegeben nem foglaltatik be) már a jelen évben Puchner szép terve alapján „Tanítóknak otthona“ ezimen házat épített, hogy itt a vidékről jövő Budapestben lakó családlatan tanítóknak olso áron szállást kapjanak és munkatehetetlenül vált szegény tanítóknak éltök utolsó napjait kellemesen tölthessék;

b) több fűrdőhely, legelőször Sáros megyében, Czemeten (Éperjes mellett) fűrdőházat épített tagjai számára és egyuttal e fűrdőkön kedvezményeket eszközöl ki számukra;

c) előmunkálatokat tesz az egyesület, hogy tanítóknak tagjai számára külön kölcsönző- és segélypénztár létesüljön; s „tanítóknak otthona“-ban a tanítással és neveléssel foglalkozó nők számára helyköztető irodát áll fel.

A magyar nemzeti nevelési reformja érdekében az egyesület eddig a következő lépéseket tette:

a) tanítóknak szakosztályja által összejelöltatja a legnagyobb gondalú serdülo leányok számára alkalmas szépirodalmi és ismeretterjesztő művek jegyzékét, hogy azokat utmutató pedagógiai jegyzetek kíséretében közhatalmra bocsássa;

b) rendezni fogja a jelenleg ismeretelt kisednevelési kiállítást;

c) lépéseket tesz egy, a nők összes ügyeire, s különösen a növevelésre vonatkozó nagy skalyonnyal gyűjtéséhez, melyben a hazai és külföldi összes, e tárgyra vonatkozó művek, lehetőleg még a röpiratok és egyesületi értesítők is feltalálhatók legyenek;

d) erkölcsileg és szellemileg segízeje a budapesti Andrassy-utó tanítóképző intézet által kiadott „Nemzeti Nevelés“ című egyesületi hivatalos közlönyt, mely havonként 3 iven jelenik meg s ára egész évre csak 2 ft.

A Mária Dorothea-egyesület a tanítóknak és nevelőkön kívül bárkit felvez tagjai közé, nőket és férfiakat. Jelenleg a tisztai kar és választmány többségét nem is tanítással és neveléssel foglalkozó nők teszik. A tagsági díj 3 évi kötelezettséggel évenként 2, azaz két forint; alapító tagok legalább 50 frtot tartoznak fizetni. Az egyesület ügyeiről, valamint a kisednevelési kiállításnál bármennyű részben felvilágosítás szerhezető a Zirzen Janka vezetés alatt álló budapesti állami tanítóképző intézetben (VI. ker. Andrassy-utó 65.) mely intézetben lakó tanítóknak vállalták el a tervezett kiállítás ügyeinek technikai elintézését is mindaddig, míg a kiállítási iroda meg nem nyitattik.

Kritikus: Úgy hallottam, hogy a névtáblácskára!

Iró: Ne beszéljen mindig bele! Hat oda no! Kisére a hosszú és széles fehér vállszalaggal feljelvezett tisztviselőtől és a zene hangjai mellett belathadnan nagy számú közönség „hurra“-jaitól, esonakát az első vízi útra vezetvén.

Kritikus: Csak hogy hogyan juttok vissza, az első vízi útról azt tessék elmondani és mindjárt igazat ad nekem? Hisz csak az előbb mondták, hogy „ket nappal előbb láttuk a esonakokat uszókni a vízen“ és nem esonakoztak a „hivatott közege“ vezérlete mellett már hetekelől azelőtt a nagy hidig is ki? Nem volt-e az önnép már 8 nappal előbb jelleve?

Iró: Ön mindig szörzsaláshagot; az csupán privátpassio volt; a mostani önnepely azonban, amely gyönyörű látványt nyújt, mikor a görögönök fényével elarsított, szebbnél-szebb zászlok és virágoszorúkkal felidúsított esonakok a vízen levegőre mintegy diadalal hordozták a bennük elhelyezkedett fiatal holgyeket, azt leírni, mikor már a virág-, „diszesen fellobogozott“ — „felvirágokrókázott“, — „koszorúzott“, — „szőlni nem akaró öljenek“, — „feljelveznyezett“, — „augynon sikerült“, — „remekül“ — stb. felvirágokrókázott szavakat mind eloptaktuk!

Szerző: Bár hogy van is; de leírni lehetetlen, azt látni kellett. — „Látta is azt Kula közönségéből mind az kinek ép lába volt!“

Kritikus: Micsoda!? — Hat láttam én ott a Csonka Pétert is, meg azt a kis eseresnyű leánykát is, aki mánonk jár és azt mondták, hogy mindent látták! Szegény Csonka Péter, tóled még a látást is meg akarják tagadni!

Szerző: Ne értelegen most, hanem fogjon a dolog komoly végehez! Nem illik mindent demokratának lenni. „Ezen ép oly sikertől mint nagyon diszes önnepely után a mindig szeretőre méltó elnökön indítványára az egész társaság a „zöld kert“-be vonult be, elhelyezkedve az asztalok körül és kelkesen megjelenezte a több éves tisztalt felkösözött elnököt és elnököt.“

Kritikus: Hat ezt tartja ön komoly befejezésnek?

Iró: Oh, nem egészen! „Mélto bezárása volt ezen önnepelynek a tánc, melyre aztán az ifjak rágyújtottak.“

Kritikus: No persze, ez is sport, mint a „jó szív“

Iró: Már meg másfél kalandozik ön! Igenis a tánc, melyre rágyújtottak.

Kritikus: Tudom jobban égett, mint az a mondvá esinált görögöt, amelyet igazán csak a — lábbal lehetett látni!

Iró: Ön visszafelé megy. Ez már meghaladott álláspont, hanem a tánc csak ezután következett.

Kritikus: Láthatta mindenki a kinek ép lába volt!

Iró: Nem ijedjen vissza a 10 óra után keletkező vihartól.

Kritikus: Talán „keletkezett“?

Iró: Itt nem a nyelvtárol van szó, hanem az önnepelyről, illetőleg a táncról, melyben: „nem ijedvén el azon sport francia nyégüstöl a mellyet“.

Kritikus: Tollyás-Démelként — — —

Iró: Ne beszéljen! a „gazda“ ugyanelek próbára tette a sport férfiak és holgyek amaz izmait, a melyek inkább az ugrálás és szaladásnál.“

Kritikus: No persze, mint a bakkecskéknel!

Iró: Ne beszéljen! a „gazda“ ugyanelek próbára tette a sport férfiak és holgyek amaz izmait, a melyek inkább a járásnál, mint az evezésnél érvényesülnek.

Kritikus: Mit csinálnak? Érvényesülnek? Jaj, gyomrom!

Iró: Ugyanelek kritikus aml gyomra lehet önnek, ha még ilyesmit sem viselhet el; pedig még hátra van a java, hogy „kik voltak az önnepely jelen, de minden kérdésre csak azt felelhetnék, mint erre is: „ember próbált meg az ég esillagait megszámolni!“ —

Kritikus: Micsoda?! 600 méter és az — ég! No ugyan megadta neki! Hogy illik ez össze?! Hat aztán nem elég az egész világ és annak összes virágokrókájá, koszorúja, szalagja, rendjelvénye és remeke, még az ég esillagai is hozzájönnek?! No most már elhiszem, hogy Kula valóságos Eldorádó! Aholy ennyi fény és pompa, ennyi virág-eszoter, bakrét, koszorú, szalag, rendjel és az ég összes esillagai vannak, ott csakugyan Eldorádó lehet; de a korszárosoknak bizonyára legottbb jut belőle!

Szerző: No de már messzebb megy barátom, mint tárgyunk megkivánna; ha önnök nem tetszik, én arról nem tehetek. Kriti — kuss.

Megyei s helyi hírek.

* **A pécsi „Jó Szív”** tiszta jövedelme 6000 frton feül rug, tehát kétszerre több a „bácskai jó szív” tiszta jövedelménél. Mi nagyon vagyunk azazal, hogy felálló lakost számláló vármegyénk 2800 forintot tudott összeadni a nemes cédra. Pedig ha vesszük, hogy Pécs városa egymaga megtudta kétszerezni a mi jószívűségünk, bizony nincs mit dicsőítenünk a mi közveasoránkkal. Hanem természetesen Pécsent nem is követték el annyi tapintatlanságot, mint nálunk.

* **Majorossy** püspököt június hó 8-án Bajmokon 40 lovasból álló bandérium s mintegy 30 fogatból álló lovasior kísérette be harangzúgás s mozdulóvások közt a zászlókkal felszerelt községbe. Ömlöttség 1250 hívót bérmált meg, s másnap azaz 9-én harangzúgás, mozdárrogatás s zene hangjai közt indult ki a vasuti állomásra díszfogaton 30 banderista s zászlókkal tűntető népsokaság közt. Ömlöttség 10-én már Kaloosóra érkezett.

* **Közügyülés.** A zombori első önségelyző-szövetkezet folyó évi június hó 8-án d. e. 6 órakor saját helyiségeiben az alapszabályok módosítása tárgyában rendkívüli közgyűlést tart.

* **Jegyzőválasztás.** Parabuton f. hó 11-én Szalay József ottani közs. aljegyző — Szalay Károly volt megyei főszámvéző fia — választotta meg egyhanglúlag jegyzővé.

* **Haladunk.** A városi parkban — mint halljuk — múlt kezdve hetenként egyszer a helyben állomásozó gyalogos műkedvelő zenekara terénél fog adni. A „B. J. Sz.” ünnepélyek a parkban hátrahagyott fabüféje pedig ideiglenes kioszk gyanánt fog szolgálni Worlein Lajos czukraszártnak. Mindez hihetőleg csak emelni fogja a mi kedves parkunk látogatottságát.

* **A képviselőháznak** jun. 9-én tartott ülésén után alakultak a bizottságok. Megyének képviselői közül Széchenyi Jenő jutott bizottsági elnökséghöz, még pedig a közoktatásügyi bizottságban; ugyanakkor a delegáció tanácskozásán Latifovits Gábor a tengerészeti és naplóiról bizottságja jelöltétek ki.

* **Szabadkán** Lajos Dániel. (id. Vojnits Lukács inasa) f. hó 5-én éjjel Elizák Józsefnél volt. Wallach Erzsébetnek — ki azelőtt kedvese volt — három revolverrelverrel agyonlövte és azután önmaga ellen fordította fegyverét, de csak könnyebb sérüléseket ejtett magán.

* **Meghívó.** A zombori kereskedő ifjúság folyó évi július 1-én az Elefant nagytermében közgyűlést tart, az önképző és betegségyelő egyület megalakítása czéljából, melyre a t. főnök és segéd urak tisztelettel meghívotának. A tanácskozás tárgyai. 1. Az alapszabályok felolvasása. 2. Kínutatás a bevételek és kiadásokról. 3. Választása az elnökök, alelnökök, pénztárnokoknak, titkárnak, ellenőrnök és választmányi tagoknak.

* **A kertészeti kiállításról.** A Bács-Bodrog megyei gazdasági egyesület június 9-én és 10-én nyitva volt kertészeti kiállítását vasárnap este záratot be. Ugyanekkor ítélték oda a jutalmakat is. A jury tagjai voltak: dr. Rátay József elnök, Mihályi Jánosné, Spitzer Törné, Dobák Béláné, Kősmárky Béláné, Makszimovits Szilárdné, Tápay István, Gooser Vitus, Schlegel József, Vécsy Károly, Zsufla Vince. Kitémetéket nyertek: Rózsákért: öv. Merstetter Nándorné, az apatinékné gyümölcsöket, Staudacher József, diszoklevéllel. — Tápay István, Zsufla Vince, Vécsy Károly, Jakócsits Mihályné, Radulovits Konstantin, Ulrich Borbála, elismerő oklevéllel. Mésoköré: Seyfried Richárd, Göser Julia, diszoklevéllel. Kollektív kiállításért: Göser Vitus, Schlegel József, Szemző Gyula, diszoklevéllel. Konyhakerti növényekért: Thim Antonia, Fernbach Eliz. Pletkoszieh Sándor, Kősmárky Béla, diszoklevéllel. — Holzinger Lipót, öv. Schmausz Károlyné, elismerő oklevéllel. Gyümölcsért: Gillich Péter, öv. Ruzsitsné Berta, diszoklevéllel. — Tápay Agoston, elismerő oklevéllel. Kertészeti eszközökért: Spiegel S., diszoklevéllel. Kertészeti iparnövényért: Rauschenberger János, diszoklevéllel. Tárgyaikat képson küldték és így versenyen kívül maradtak: Belt Sebestyén, Gallé Emil, Vuits Eta.

* **Beküldetés.** Rédei a felfüggesztett s többrendbeli vétésé miatt elítelt volt bajmoki jegyző már most elszánta magát annyira, hogy világgal nappal déli 11 órakor alta utját f. hó 9-én egy bekéretéshez s köztisztelőben álló fiatal tanítónak, s öklével neki is rottent e védtelen embernek, midőn ez a postáivalta való menendő. Közégnök rendőri felügyelet alá s (az általa hírszerelt) mellóságos protokolor különös figyelmébe fogja ajánlani a bácskai jegyzőknök ezen mákvirágját.

* **A pallest fűrdő fürösavá dr.** Novák József nevezetettétek ki.

* **Hírdetmény.** Zombor szab. kir. város községére részéről közhírré tététek miszerint a folyó évi május hó 30-án tartott közgyűlésében a m. kir. államvasutak zombori pályaudvara kibővítésére 400—ölnyi városi terület ingyenes átengedését elhatározta, mely határozat elleni fellebbezés ezen hírdetmény keltétől számított 8 nap alatt az 1886: XXII. t. cz. 129. §-a értelmében a városi tanácshoz benyújthatók. Zombor, 1888. június hó 8-án Csihás polgármester.

* **Pilspöfkogadatsávan** Paacséron. Paacsérról írja levezelőnk: Folyó hó 6-án örömtönn érte falunkat. Ömlöttség Majorossy János felszentelt püspökünk szerencselötvetet meg becses látogatásával. Mozsárlóvások, harangok zúgása adtak jelt, estefél 6 óra körül történt megérkeztek. Elöl az O-Moroviczeiakkal — kik oly buzgók voltak, hogy elkísérték hozzánk O-Möltöttségát — vegyült 40 tagból álló lovas banderium, hátul pedig díszes paripák a falu előkelőbbjeit vitték. Ömlöttség 4 négyes fogatu batarban középben foglalt helyet. A lassu menetet egyenesen a r. kath. templomnak tartott, hol a nagy örömnapp az összegyűlt lakosság öltözékből és vidám arcából kivehető volt. Ömlöttségát Milassin Sándor és Simon János urak fogadták rövidke szellemes beszéddel. Amaz a r. katholikuskok, emez az egész község nevében üdvözölte. A beszéddel hangos éljenzések és mozsárlóvások kísérték. Másnap azaz folyó hó 7-én tartott mise után Ömlöttségát

egyházi beszéddel tartva, vallási kérdéseket fejtegetett. Rövid szünet után bérmálásra került a sor. A vízvezet sereg vidáman lépett a bérmáló atya elé. Mozsarak és harangok jeleztek a szertartás bevégeztét. Délután 3 óra után távoztak el tőlünk Ömlötőség. Falunk kísérete, mozsarak zúgása és harangzó mellett indult a bajmoki határ felé, a hol már a bajmokiak is várták. Alig várjuk azon hosszú idő lefolyását, hogy örömnappunk megújítassék. k 6.

* **Hírdetmény.** Zombor szab. kir. város községére részéről közhírré tététek, miszerint 1888. június hó 30-án tartott rendes közgyűlésében Meleher Ferenc zombori lakotól 210—ölnyi területnek 150 ft. védeloron lesendő megvesztet határozata el, mely határozat ellen az 1886: XXII. t. cz. 129. §-a értelmében fellebbezés a városi tanácshoz czimzve ezen hírdetmény keltétől számított 8 nap alatt benyújthatók. Zombor, 1888. évi június 8-án Csihás polgármester.

* **A szabadkai „Jó Szív”-ünnepély** mintegy 3000 frtot jövedelmezett.

* **Hymen.** Loschitz Leuka E. a-t Bozdánból elfegyezte Goldschmidt Jakab Szegedre.

* **Schmidt Jenő,** jeles tehetségű földnök, ki tavaly a berlini phil. társaság nagy pályázatán szakmunkájával oly nagy fel-tüntetést keltett, — a mult napokban a budapesti egyetemen a szabadművészetek és bölcsészet tudórává avatottat, — mitűn azig két semestere is hallgatója volt a bölcsészeti kar-nak. Ámár az igazú tudós diploma nélkül is az marad, mégis csak gratuláltunknak e kitűntetéshez mely derék földnök tudományos buvárkodásának újabb sikereit van hivata jelezni. Reméljük, hogy nemcsakára már katedrán fogjuk látni a kutató szellemű férfiat, kinél kevés hívatottabb művelője volt a tudományok legmögébbikének.

* **Ez is enyhítő körülmény.** Az „Ujvidék” mult számának törvénytények c. csarnokában olvassuk a következőket: „Tatai István és társai ellen bünygyben f. é. május 12-én tartott meg a végtérágyalás. — Az eset röviden a következő: 1888. márc. 23-án Puczozsói újvidéki keresmájában mulotott Karch Antal, Geisinger Ferdinánd és Klade Henrik városi kérészt. Éjfélt után Karch Antal, egyik zenés vonóját elhervén, e miatt a cigányok által kérdőre vonatott, Karch azonban a másik szobába menvén, itt a keresmárost értesítette: e aztán a cigányoknak menvén, az ott esondosen elő Tatai Istvánra a földre tiporva ütlegelte és fojtogatta; Tatai nehezen kiszabadulván, a szobában volt nagy kapukulesot előröntötte s azzal a közelében levő Klade Henriket többször megütötte, — úgy hogy egy ütessel átörvén a koponya esontot, az 6 napi szenvedés után meghalt. — A kir. trvszék figyelembe véve Tatai ittas voltát, hogy ő volt a megtámadott s végre, hogy az orvosi vélemény szerint Klade Heurik koponyája rendkívüli vékonyágánál fogva tört át — valódotat az ítélet hozatalától 1 évi börtönre ítélte.” Mindebből úgy látszik az a tanulság hogy a vékony koponyát inkább szabad behatítani mint a vastagot, — pedig hiszen épen a vékonyat kellene kiemelni!

* **Fogházra ítélt ügyvéd.** A kir. Curia Keller István újvidéki ügyvédet Ujvidék város tanácsa ellen ékvetett becsület-sértést miatt 1 heti fogházra és 100 frt pénzbírságra ítélte.

* **F. hó 8-án,** a király koronázásának 21-ik évfordulóján, a helybéli állami főgymnasium ifjúsága közeletes emléktűnnetet állt.

* **Érettségi vizsgálatok.** A zombori állami főgymnasiumban tegnap kezdődtek az érettségi vizsgálatok, a tankerületi főgazgató, Fehér Ipoly elnöktele alatt.

* **Az országos magyar királyi zene és színművészeti akadémia** zeneszeti osztályában az 1888—90-édek tanév kezdetével, azaz szeptember hó első napjaiban a zongora, hegedű és gordonka főtanácsoknál előkészítő osztályok szervezetenek Thomán István (zongora), Eldering Brám (hegedű) és Rosé Ede (gordonka) urak vezetése mellett, a zongoránál 2—, a hegedűnél és gordonkánál 3—3 évs tanfolyammal. Az előkészítő osztályok növendékei a zeneelmélet elemeiben is nyerneket oktattat. Felvételi feltételek: a) A zongora előkészítő osztályokban: a dur és moll skálák ismerete és játéka, továbbá annyi előképzettség, a mennyit a Köhler (op. 242) Bielh (op. 66), Duvemey (op. 120) és Bertini 50 válogatot tanulmányi című művében előforduló nehézségek megoldása megkíván; b) a hegedű és gordonka előkészítő osztályba felvételének mindazok, a kik némiképp már az illető hangszerrel foglalkoztak. Minden jelentkező növendék egyszer s mindenkorra 5 frt felvételi, — továbbá évenként 1 frt beíratási és 50 frt tandíjat fizet. A tandíj két egyenlő részletben fizetendő a m. felvételi napján és február hó 1-én. A tanórak a középiskola oktatási idejének tekintetbe vételével fognak megállapítottat. Bővebb értesítést az orsz. m. k. zene- és színművészeti akadémia igazgatóságánál nyerhetni: Budapestben, Andrassy út 67 szám alatt.

* **Fiatál öngyilkosok.** Szabadkán a mult heten Zárits Márk, egy alig 15 éves fia „életnagyságból” — felakasztotta magát. Ugyanott egy Pollák Herman nevű fiatal ember anyagi zavarok miatt agyonlövte magát.

* **A monostorszehi** postáivaltal ellen megint panasz érkezett. Mult esztőtörtéki számonkat megint nem adták ki egyik előfizetőnknek. Kivánsiak vagyunk, hogy mikor lesz már vége e tarthatatlan állapotoknak. Különbön lesz gondunk, hogy a postaigazgatóság is értesüljön a magánkezelés alatt álló hivatalok kiváló pontosságáról.

* **Bakáink mint tüzölők.** Pletyjből, a Novi-Bazári szandzsból, hol a mi zombori 23. sz. házi ezredünk állomásozik, írják fel, hó 6-iki kelettel: „Tegnap del tizenöt órakor ismét egyike pusztított ama nagy tűzneknek, melyek Bosznia fából épült városának annyit kárt okoztak már. Egy itteni török ház lakosai — Ramazan ünnep levetn — a hadsza zúzóatára mind a moschéba távoztak és nagy létszékben égve hagyták a tüzet, a melyet a földön szoktak rakni. Távolítotték alatt a szoba butorozata, majd pe-

dig a ház száraz deszkafala is tüzet fogott és csakbamar lángokból állott a szomszéd ház is; ő-lhat frízaz, egy emeletes eserőp-földű ház meg egy torjedelmen áruarkat lett a lángok martalkává; ugy, hogy a tűz lakálázása csakis a mi ezredünk sietve kivont legénységének köszönhető. Dél 12 órád d. u. 4-ig szakadatulnul dolgoztak a derék legények, ugy, hogy a bosnyák lakosság azóta teljes elismeréssel csak azt mondogatták: „Ej Zalorno, da nije bila sava, tesko nasoj Plovlje, polak bi varos ogorela!” — Tojzsreće nase, da su srabске soldati tako zdravo moglo raditi!” (Szomorú vége lett volna a dolognak, a föld város légett volna, ha nincs itt a német, Szerencsének, hogy a sváb katolikus annyit dolgoztak.) A menési munkálatok alatt különösen Ullmann és Szieber hadnagykok, Fritz hadapród és Vogl postkamárves tüntették ki magukat.

* **Beküldetett** a budári fűrdővezetőnek névsorának 2. száma, mely összesen 146 fűrdővezetőt mutat ki.

* **Hittközségi választás Zentán.** A zentai róm. kath. hittközségi képviselőknek június 7-én megjezett választásán kivétel nélkül az ellenek jelöltjei lettek megválasztva. A kormánypartí ögynevezett „morsékelt” elem még csak meg sem jelent a választásnál.

* **Az ó-kánizsai** ipartestület a polgári dalokör közreműködése mellett Nagy Lajos rendezhelyiségeiben a jövő vasárnap zárkörű nyári tanmulatást tartend. Személy-jegy 50 kr., család-jegy 1 frt 20 kr. Kezdeté 6 órakor.

* **Bajmokról írják lapunknak:** Községünkben a hó 10-én alakult a „Jó Szív”-szegélyző bizottság, plebánosnak Matkovics B. úr elnökölte alatt. Folyó hó 24-én tartatik meg ugyancsak a „Jó Szív” által rendezett táncvigalom a községi kertben, melyre minden tisztességes ember szivesen fél birthonnan a „rendező-bizottság”. Egyben néptanepély is lesz ez.

* **Az „Egyetértés”** keddi számban olvassuk a következőket: „Staniszlór nagy panasz érkezett hozzánk a kaloesai szentszék ellen. Ebben a jómódú mezővárosban, hol a községhez tartozó pusztákat is számítva, közel másfélszer magyar lakos van, nagy előnyben részesítik a németajku katolikuskokat a magyarság rovására. Több alkalommal egy levél érkezett hozzánk Staniszlóról, mely azt a megjelölt hírt közli, hogy az ideig minden harmadik heten tartották az ottani katolikus templomban magyar hitközsöket, addig a kaloesai szentszék legújabb rendelete folytán ezentel csak minden negyedik heten lesz magyar istentisztelet és hitközsöket. — Staniszlóson több mint hatozat katolikus ember van, kiknek körülbelül háromnegyedrészé német ajku, de ezek eddig a legnagyobb egyetértéssel osztoztak meg azon, hogy az egymást követő vasárnapok melyikben legyen német és melyikben magyar hitközsöket. Van egy régibb rendele a kaloesai szentszéknek, mely a stanisiesi lelkészi hivatalnak kö-össességé tette ugyan, hogy minden harmadik heten magyar és német hitközsöket tartson, de azaz sola senki sem törődött, hogy e rendelet lelkiismeretesen végrehajtsák, pedig bizonyára az volna a legmúltányosabb, mert az a kifogás, hogy a magyar hitközsöket alatt aránylag kevés magyar hívó van a templomban, míg a németek, a kik az istenházat tulajdonképen megölték, nem értik a hitközsöket; ők eshetik komoly beszámítás alá. Ezen a bajon nagyon könnyen lehetne akképen segíteni, hogy a hitközsöket a nagy mise után tartásák meg; akkor bizonyára mindazok eltávoznának a templomból, a kik a magyar hitközsöket nem értik, míg így, csakhogy a hívők idejokorán helyet kapjanak, mise előtt kénytelenek összegyűlni a véghallgatni azt a hitközsöket, melyet nem értenek. — A hitközsöket a vallási szertartásnak általában véve oly kiegészítő része, a mely minden hívőnek egyaránt lelki szükségletét képezi s igazságtalanság a kiselősbőségben levő magyarokra nézve, hogy ebbeli igényeket a pár-bérral akarták arányba hozni. Ha már eddig a németiség Staniszlóson azért, mert több párbért fizet, vallási dolgokban ki is volt tüntetve, méltányos, hogy ez az állapot, az új rendelet értelmében a magyarságra nézve még az eddigéni is kedvezőtlenebb változásokon menjen keresztül. A katolikus vallás a magyarok magyar királyi honosítottá meg ez országban s főpappaink magyar király adta világi javaiat, befolyásait, így hát méltán kivánatos volna, hogy papjaink a valláson kívül a hazafias nevelésre és a magyar nyelv tanítására is gondot fordítsanak. A kaloesai szentszék emnéfoga tisztelni tartozik a magyarok jogait. A sztanisiesi magyarokat ez az eljárás nagyon elkeserítette, annál inkább, mert ugyis bántja őket az a szomorú tapasztalat, hogy egész családok elnémetesednek. A magyarok már odáig jutottak, hogy mitűn nemzetiségüket és nyelveket semmi ártért sem akarják feláldozni; inkább valamennyien áttérnek a református hitre, mely esetenben építenek maguknak templomot, tartanak lelkészt és hallgathatnak magyar hitközsöket. Valoszinű, hogy a kaloesai szentszék jogséto eljárása a híboros érsök tudján kívül történt. Annál inkább feltehető ez, mert a stanisiesi magyarság ez ügyben már kérvényt terjesztett fel Haynald bíboroshoz de erre még odáig, bár azóta már hónapok multak el, valasz nem érkezett, a mi azt sejteti, hogy ez a kérvény egyáltalában nem is került a bíboros szemé elé. Mindenesetre nagyon sürős volna, hogy a stanisiesi magyar katolikuskok érdekeben történjék meg minden, a mi az adott viszonyok közt, s a méltanyosság tekintetbe vételével ökl megíghető. Anynyit bizonyára meglehet a stanisiesi katolikus plebánia, hogy mitűn káplán is van rendelkezésre: legalább minden második vasárnap magyar és német hitközsöket tartasson.”

* **Jegyzéke** a palánka-illoki gőzomp-reszvénytársaság folyó, bizottságának ellenőrzése mellett, 1888. június 1-én a XI. rendos közgyűlés határozatai alapján kisorsolt részvényeknek. Kihuzattak a következő számok: 124, 144, 166, 168, 184, 186, 274, 304, 311, 314, 328, 365, 383, 384, 389, 392, 427, 429, 440, 448, 483, 494, 519, 531, 532, 536, 540, 562, 578, 601, 607, 618, 640, 648, 697, 730, 737, 739, 766, 775, 795, 810, 832, 863, 876, 901, 909, 950, 995, 997. Az előző húszoknál kisorsolt részvények közül még nem vették fel a következőket: 242, 380, 580, 594, 703, 735, 682, 803, 804, 821, 827, 928, 954, 951, 982, 985, 999. A kihuzott sorsjegyeket 1889. január 1-től kezdve 50 frtyával váltják be. Az 50 frton felül a részvényes egy részvény-elvezeti jegyet kap,

